

Arhiv 107/vi 34 nr 18-30

Poština plačana v gotovini.

Cena 2 Din

Konjarski

DRAMA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

Goljemanov

Premijera 7. junija 1934

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK : FR. LIPAH

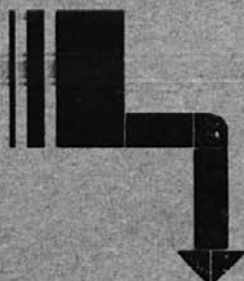

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše
v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 7. junija 1934

Ost: **Kostov: „Goljemanov“**

Komedija bolgarskega autorja Kostova nosi pečat vsesplošnosti, mogoča je povsod na svetu, kjer so urejeni na parlamente, skupščine, sejme ali Reichsrate... Lestvica politične kariere, na katere poslednji stopnjici blesti »minister« alj pa celo »ministrski predsednik«, je bila vselej dobrodošla in pogosto zanimiva snov za dramatika.

Kostov je napisal v treh dejanjih zagon Goljemanova, navihanca in »štrebarja«, bivšega učitelja in aktivnega narodnega poslanca, proti ministrskemu stolčku. Prikazan je samo zagon, ki je silen, mogočen, strasten in ob koncu skorajda tragičen — kajti Goljemanov ne postane minister...

Učitelj Goljemanov je zrastel iz majhnih prilik, prišel je iz province. V njem je ambicija, na vsak način ustvariti iz sebe osebnost. Častihlepje ga žene, pohlep mu sledi. Njegova maksima je, da siromak nikjer in nikomur nič ne velja. Zato, bratec, je prva točka programa: postani bogat! Kako, s kakšnimi sredstvi, to je prilično vseeno, velja le to, da siromak ne more vladati.

Torej bogastvo! Doseže ga, kajti vidimo ga, kako skopari, kako tožari in javka, da nima denarja. Vse dá, vse obljubi — beliča pa ne odrine. Tri hiše in posestvo — to zadošča, da stopi aktivno v politiko, kjer blesti kariera. Le bogatemu se lahko izroči v roke usoda naroda, na parlamentskih klopeh, za Boga milega, vendar ne morejo sedeti berači, ki nič nimajo in za nič ne odgovarjajo.

V to njegovo nestrpno čakanje, kjer vlade demisionirajo in se spet setavljajo, plane kot z jasnega novica: umrl je minister! Ena stolica je prazna in večni kandidat in ministrski aspirant zategne vse pasove in se z besno odločnostjo zažene v borbo... Zdaj ali nikoli!

V tem je vrлина Kostove kreativne sile. V teh momentih, ko pusti svojega junaka, da v mislih okusi slast oblasti, je izredno zanimiv in psihološko resničen. —

In prilike pozna! Vsaj bolgarsko politično življenje mu leži jasno na dlani. To politično življenje se seveda ne razlikuje

mного od snovanj drugje. Minister — da, samo biti minister je važno, kaj zato, če si danes poljedelski, jutri trgovinski, poju-trišnjem prosvetni! Kdo vpraša za to . . . Hudo je le, ako se junak zagriže v to misel in da realnost zasučé drugače — da šef, minist-rski predsednik, odredi mesto imenovanja — demisijo vlade. In tako se zgodi Goljemanovu. Misli ne more odgnati, v njem ostane ideja, da je minister, car, Bog . . . oblast nad vsemi.

Prvič stopa na oder slovenskega gledališča bolgarski dramatik, in sicer eden onih, ki so si že pridobili pot preko domačih meja. Da bi bil ta začetek ugoden za vse, da bi zvedeli po ovin-kih, da je tudi bolgarsko gledališče zvedelo o nas in o naši dra-matiki . . . S to željo zaključujemo ob tej premieri letošnjo serijo novosti v dramí.

Razno

St. L. Kostov se je proslavil v zadnjih letih s svojimi social-nimi in zlasti še političnimi komedijami. Z »Goljemanovim« je žel največji uspeh, kar jih pomni Bolgarija. Tudi ostala dela, kakor »Zlati rudnik«, »Minister«, »Nova luka« itd. so uspele komedije, tako, da so bile nekatere uprizorjene tudi na inozem-skih odrih.

22. maja so igrali z uspehom v Beogradu njegov »Zlati rud-nik«. To je prvo bolgarsko delo, ki so ga igrali po vojni v Beo-gradu. Glavni vlogi sta igrala Fr. Novaković in Žanka Stokić. Režiral je J. Kulundžić.

Popravek. V zadnjo številko »Gled. lista« se je vtihotapila v članek v Galsworthiju neljuba pomota. On ni spisal drame »Bitko«, temveč »Borbo«.

Mednarodni avtorski kongres bo v Varšavi od 11. do 16. t. m. To je XI. mednarodni avtorski kongres. Na dnevnem redu so med drugimi tudi vprašanja: priprave za revizijo bernske kon-vecije v Bruslju 1935, zблиžanje bernske in havanske konven-cije, proučavanje novih zakonov o avtorskem pravu Argentine, Čehoslovaške in Japonske, avtorska prava v Sovjetski Rusiji, pristanek Zedinjenih Držav na bernsko konvencijo, odnošaji avtorskih društev napram kinom, radiju in gramafonski indu-striji itd. Prireditelja tega kongresa sta »Zveza poljskih dram-skih avtorjev« in »Zveza avtorjev in gledaliških skladateljev«.

Pariška gledališča.

Nova Savoirjeva komedija »Lepi svet« je imela sredi maja prav lep uspeh v »Théâtre des Ambassadeurs«.

Leon Daudet, znani politik in vodja francoskih rojalistov piše revijo, ki jo bodo v začetku bodoče sezone igrali v gleda-lišču »des Capucines«.

Skupščina »Združenja avtorjev in odrskih skladateljev« je bila 15. maja, za predsednika je ponovno izbran dramatik Henry Kistemaekers.

Avantgardistična gledališča v težavah. Ta in umetniška pariška gledališča, ki so imela zadnja leta visok literarni repertoar, se nahajajo v zelo resnem in težkem položaju. Pitojev, ki je tako dolgo triumfiral s Shawom, Lenormandom in Pirandelom, je moral zapustiti svoj teater »des Arts« in se preseliti v »Vieux-Colombier«. Ta oder je pa že v začetku letošnje sezone vzel v zakup René Roher, bivši ravnatelj »Antoine-a«. — Tudi Jacques Copeau in Lugué-Poe, dva najbolj zaslužena francoska gledališčnika, sta tudi brez lastne hiše. — Znano je, da bo moral Louis Jouvet zapustiti svoje »Comédie des Champs-Élysées«, v kateri je igral s tolikim uspehom najslavnejša dela Julesa Romainsa, Jeana Giraudouxa in Jeana Cocteaua. — Moderni realizator Skahepearja, Ben Jonsona in cele vrste modernih mladih francoskih avtorjev, Charles Dullin je v takih denarnih težavah, da ne bo dolgo izdržal v teatru »Montmartre«. — Vztrajno pa kljubuje žalostnim denarnim časom edino Gaston Baty v teatru »Montparnasse«, na katerem je imel ogromen uspeh z Dostojevskim (»Zločin in kazena«).

»English players« igrajo v Parizu. Edvard Stirling in Frank Reynolds, naša stara znanca, sta prejela od B. Shawa njegovo najnovejšo komedijo »The Village Woing«. Konec maja sta jo s svojo družino vprizorila v gledališču »Albert I.« in je bosta igrala vso sezono. Londonska krstna predstava te komedije bo šele začetkom prihodnje sezone.

*

Razpis za najboljšo poljsko dramo. Poljska Akademija za književnost se je odločila razpisati natečaj za najboljše drame. Prosvetno ministrstvo je dalo zato Akademiji na razpolago 10.000 zlotov. Nagrajene bodo tri najboljše drame: prva dobi 5000 zlotov, druga 3000, tretja pa 2000. Predsednik razsodišča je književnik Vaclav Sieroszewski.

»Kaligula«. V Poljskem gledališču v Varšavi se vrše zadnje priprave za monumentalno predstavo glasovitega dela Karola Huberta Rostworowskega »Kaligula«. Sijajne dekoracije je izvršil Sliwinjski. Prvo dejanje se odigrava v atriju, drugo v tabernaculu, tretje v cubiculu, zadnje pri vhodu v Koloseum. Imenovani avtor je največji gledališki človek od vseh današnjih poljskih dramatikov in ta njegova antična drama je eno od najkrepkejših njegovih del.

»Republika pesnikov« je naslov zelo uspele satirične komedije L. M. Morotina. Igra jo mestno gledališče J. Slowackega v Varšavi.

Rumunska drama v Bratislavi. Slovaško narodno gledališče v Bratislavi je igralo na rumunski narodni praznik (10. maja) igro v treh dejanjih »Mojster Manole«, ki ga je spisal Octavian Goga. Mojster Manole je legendarna oseba v rumunski književnosti: predstavlja nam umetnika, ki v svoji stvariteljski strasti uničuje ženo. Osnovna misel drame je, da se mora umetnik za

genialno delo odkupiti z muko in trpljenjem. Igra je izvrstno uspela.

»D 34« v Bratislavi. Moderno praško gledališče »D 34« je kancalo z uspehom svojo prvo sezono. S šestimi igrami svojega repertoarja so napolnili 180 predstav. Zdaj je to gledališče z velikim uspehom gostovalo v Bratislavi z Molièrjevimi »Skopuhom«. »D 34« je vpeljalo v češko javnost novo revolucionarno umetnost, o kateri pravi bratislavski »Slovaški dnevnik«, da je naprednejša kakor je umetnost Tairova ali Mejerholda

Crommelyneck odpira novo gledališče v Parizu. Avtor »Žene s premalim sreem« je odprl svoje gledališče. V izjavi o svojem programu je rekel, da ne ceni izraza »avantgardist«, ker so mu taki izrazi prazni in nič ne pomenijo. V splošnem pomenu besede, pravi avtor, bi bil Shakespeare naš najboljši pisatelj za avantgardo, čeprav je že 300 let star. Kot ravnatelj svojega gledališča bo vprižarjal Crommelyck samo igre takih pisateljev, ki poznajo svoje delo in nalogo. Pravi, da pozna nekaj takih avtorjev, katerim bi rad pomagal do popularnosti, ker je mnenja, da je treba med onim rafiniranim teatrom in preprosto burko najti prostor za zdrava, solidna in direktna dela.

Bodočnost Hollywooda. V tem času ni v vsem Hollywoodu niti enega kinematografskega podjetja, ki bi bilo solventno. Mogotci newyorške Wall Streeta se ne zanimajo več za kinematografsko industrijo ter pravijo: »Če rabijo filmski izdelovalci denarja, naj ga ne iščejo pri nas, temveč tam, kjer ga morajo najti, če je njihova industrija zdrava: na blagajni, kjer prodajajo vstopnice.«

V začetku tonfilma je vsak poedini film prinašal prav lepe denarce. Danes pa ni več tako.

Kinematografska industrija nima več zdrave podlage in zato je silen polom skoro neizbežen. Ta polom za enkrat še prikrivajo in se mu umetno umikajo na vse mogoče načine. Kolikorkrat dovrše kak film, se oddahnejo: »Hvala Bogu, še eden — pred polomom!«

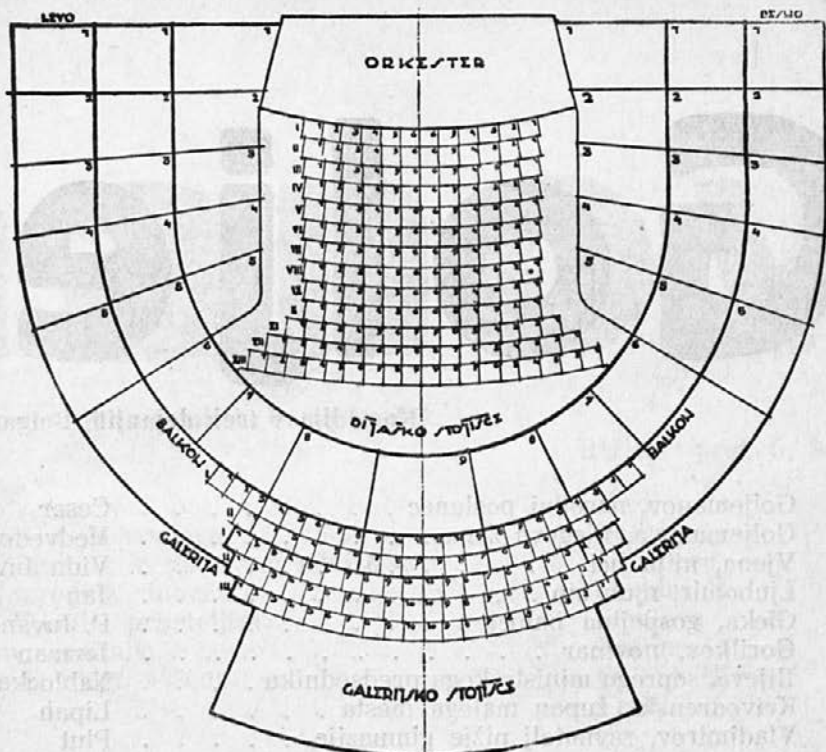
*

Naše letošnje novitete. »V agoniji« je začela »Sv. Ivana« igrati »Sonato strahov«, »Pravico do greha« pa je dobil »Zajec« šele potem, ko je obgrizel »Turške kumare« ravno na »Praznik cvetočih češenj« ter spoznal, da »Robinzon ne sme umreti«, kajti tudi na »Kulturni« prireditvi v »Črni mlaki« je bil pravi »Raj potepuhov« za »Sonjina in njegova sreča« je bila »Karijera kanclista Vineiga«, ki je z »Gospodično« povzročil celo »Visoško kroniko«, kakršno pozna samo »Beograd nekdanj in sedaj« in ko je začel celo za »Brate Karamazove« šivati »Čevljar Hitt«, je prišel v to lepo »Družbo« končno tudi »Goljemanov«.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Fr. Lipah. — Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do mogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkrasnejša cvetlica, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z različnimi pudri, suhimi, rastnimi šminkami: nasprotno, tisto je pokončavanje prave lepote. Lepota rabi pravih

scčnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z mlačno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraido kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz kateraga diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran. Ljubljana

Goljemanov

Komedija v treh dejanjih, Bolgarski spisa ^{arto} St. L. Kostov. Poslovenil R. Pustoslemšek.

Režiser: prof. O. Šest.

Goljemanov, narodni poslanec	Cesar
Goljemanova, njegova žena	Medvedova
Vjena, njiju hči	Vida Juvanova
Ljubomir, njun sin	Jan
Gicka, gospejina babica	P. Juvanova
Gorilkov, novinar	Jerman
Ilijeva, soproga ministrskega predsednika	Nablocka
Krivodrenski, župan malega mesta	Lipah
Vladimirov, ravnatelj nižje gimnazije	Plut

Čavdarov, narodni poslanec	Kralj
Dragijeva, mlada vdova	Boltarjeva
Kirčev, uradnik v zunanjem ministrstvu	Drenovec
Sivkov, urednik dnevnika	Skrbinšek
Nadka, Vjenina prijateljica	Slavčeva
Petranov, uradnik	Bratina
Petranova, njegova žena	Gabrijelčičeva
Sluga	Frelih

Dejanje se vrši Soliji pred vojno.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Čačetek ob 20.

Konec okrog 22.

Parter: Sedeži I. vrste	Din 28 [—]
„ II. - III. vrste	„ 26 [—]
„ IV. - VI. „	„ 24 [—]
„ VII. - IX. „	„ 22 [—]
„ X. - XI. „	„ 20 [—]
„ XII. - XIII. „	„ 18 [—]

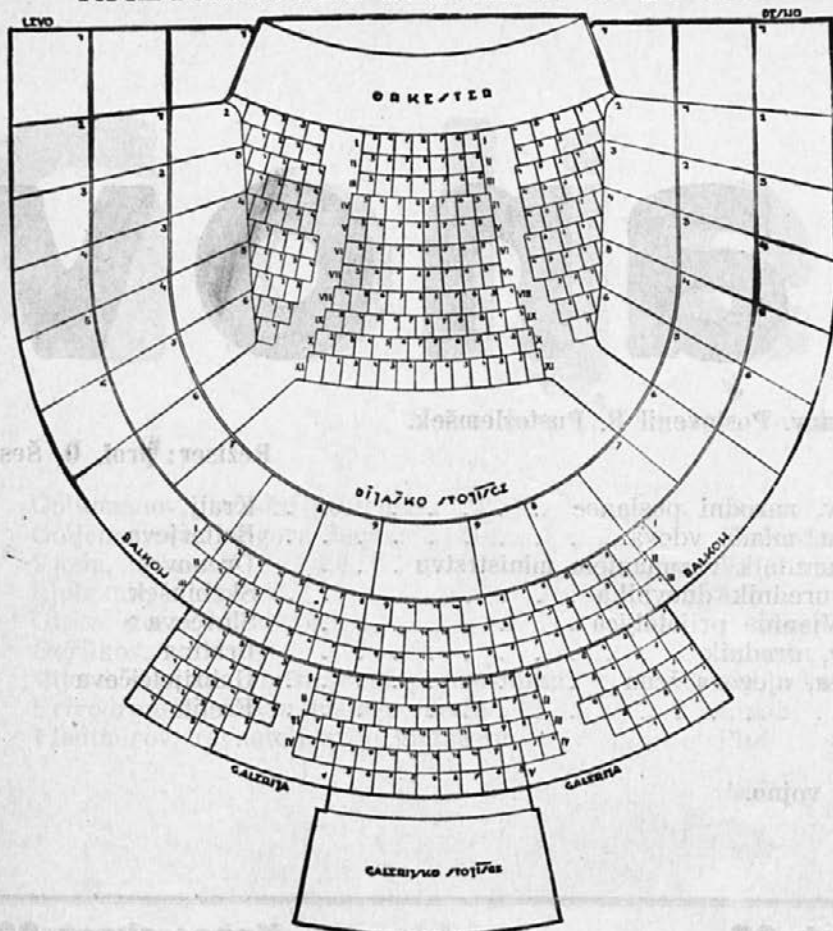
Lože v parterju (4 osebe) Din 100 [—]
„ v I. redu (2 osebe) „ 100 [—]
„ balkonske (2 osebe) „ 70 [—]
Dodatni ložni sedelja v parterju „ 20 [—]
„ v I. redu „ 20 [—]
„ balkonski „ 15 [—]

Balkon: Sedeži I. vrste	Din 20 [—]
„ II. „	„ 16 [—]
Galerija: „ I. „	„ 14 [—]
„ II. „	„ 12 [—]
„ III. „	„ 10 [—]
Galerijsko stojišče	„ 2 ⁵⁰
Dijaško stojišče	„ 5 [—]

VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure
Predpisana taksa za penzijski fond je vračunana v cenah

D

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in

zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - izbrana vina

Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor

Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

Samozavesten,

prikupen nastop

na družabnih prireditvah

edinole v

PEKO

čevlju

